Adviescommissie JMG
Jeugd-, Maatschappelijke opvang- & Gehandicaptenbeleid

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: gevraagd advies inkoop van jeugd-ggz

Nijmegen, 6 mei 2021

Geacht college,

Dank voor het betrekken van de Adviescommissie JMG bij de voorbereiding van de offerteaanvraag inkoop jeugd-ggz. Wij maken graag gebruik van deze mogelijkheid om gericht aandacht te vragen voor bepaalde issues die van belang zijn voor kinderen, jongeren en hun opvoeders.

Wij hebben met instemming kennis genomen van de offerteaanvraag en van het daaraan verbonden programma van eisen. Het is duidelijk dat deze documenten met grote zorgvuldigheid zijn opgesteld en dat er aandacht is voor een groot aantal aspecten van jeugd-ggz. Het is jammer dat in de versie die wij onder ogen hebben gekregen de precieze omschrijving van de opdracht (§1.3) nog ontbrak. Mogelijk voorziet de uiteindelijke tekst van deze paragraaf in een antwoord op punten die wij in deze brief aan de orde stellen.
Uw verzoek was om punten mee te geven die wij als adviescommissie belangrijk vinden, in het bijzonder voor de gunningscriteria. Wij maken eerst vier algemene opmerkingen over de offerteaanvraag en het programma van eisen. Daarna gaan we kort in op de gunningscriteria en tot slot brengen wij nog enkele meer specifieke aandachtspunten naar voren.

Algemene opmerking 1
Het is ons opgevallen dat in beide documenten niet verwezen wordt naar het uiteindelijke doel van jeugd-ggz, namelijk het helpen van jeugdigen en gezinnen die dit type hulp nodig hebben. Dat mag zo vanzelfsprekend lijken dat dit niet genoemd hoeft te worden, maar wij denken dat het goed is om in belangrijke documenten als deze toch dat doel expliciet te benoemen en te beschrijven. Dat kan bijvoorbeeld met verwijzing naar de Jeugdwet (art. 2.1) en de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Nijmegen 2021 (art. 8 en Toelichting p. 13-14).
De offerteaanvraag noemt wel de transformatiedoelen van de opdracht (p.14-15). Dat zijn belangrijke doelen voor de komende jaren, maar deze mogen niet het zicht benemen op de doelen van de hulp zelf. Voor cliënten staan die nu eenmaal voorop.
Het benoemen van het doel van jeugdhulp in het algemeen en van jeugd-ggz in het bijzonder vinden wij belangrijk omdat het een referentiepunt vormt voor de aanbestedingsgesprekken (‘waar gaat het uiteindelijk om’) en omdat het de basis kan zijn voor de verantwoording, straks wanneer de opdracht eenmaal gegund is en uitgevoerd wordt.

Algemene opmerking 2 en advies 1
In paragraaf 2.6.2 gaat de offerteaanvraag nader in op het transformatiedoel om met de inzet van basis-ggz te

voorkomen dat er (hoog) specialistische hulp moet worden ingezet.
Advies 1
Wij adviseren u om de mededingers te vragen naar aard en omvang van de bijdrage die zij gaan leveren aan deze preventieopdracht.

Algemene opmerking 3
In beide stukken gaat het bij verantwoording vooral over organisatorische, procedurele en financiële zaken. Wij onderschrijven het belang daarvan, maar wij missen aandacht voor verantwoording op resultaten. Wij zijn ons ervan bewust dat er voor jeugdhulp in het algemeen moeilijk resultaatgaranties te geven zijn en dat het hachelijk is om als opdrachtgever hierop te sturen, maar tegelijk vinden wij dat juist bij jeugdhulp een scherp oog voor de uitkomsten van behandeling onontbeerlijk is.
Wanneer de opdracht eenmaal gegund is, zal de gemeente intensief moeten samenwerken met de partij(en) die de jeugd-ggz gaan uitvoeren. Wij vinden het belangrijk om nu reeds, tijdens de aanbesteding, de doelen en beoogde resultaten van jeugd-ggz ter sprake te brengen. De wijze waarop een gesprek hierover verloopt, kan belangrijke aanwijzingen geven voor het welslagen van een toekomstige samenwerking.

Algemene opmerking 4 en advies 2
Aansluitend op het voorgaande: in het programma van eisen bij deze offerteaanvraag is er wel aandacht voor monitoring, maar dit betreft opnieuw uitsluitend procesmatige punten. Wij willen ervoor pleiten om ook hier meer inhoudelijke zaken mee te nemen, bijvoorbeeld door beoogde en bereikte resultaten tegen elkaar af te zetten. Dat kan voor verdieping zorgen in het gesprek tussen opdrachtgever en (kandidaat-) opdrachtnemers. Al bij de invoering van de Jeugdwet hebben gemeenten en brancheorganisaties afspraken gemaakt over een basis set van prestatie-indicatoren: hulpmiddelen om de kwaliteit en de uitkomst van jeugdhulp in beeld te brengen.
Advies 2
Wij adviseren u om deze basis set en meer recente inzichten over outcome-sturing mee te nemen bij de inkoop van jeugd-ggz.

Over de gunningscriteria
Wat betreft de gunningscriteria: wij constateren met instemming dat deze in lijn zijn met de geest van de Jeugdwet en met die van de gemeentelijke verordening. Nadruk op normaliseren en het gewone leven, samenwerking en een integrale benadering. Ook de betaalbaarheid is een belangrijk criterium.

Opmerking 5
Bij de uitwerking van vernieuwing (offerteaanvraag p.32) missen wij een reflectie op de doelen en de beoogde resultaten van jeugd-ggz-hulp, punten die wij hierboven al genoemd hebben.

Meer specifieke opmerkingen
Tot slot willen wij u nog wijzen op enkele punten die wij eveneens belangrijk vinden.

Opmerking 6 en advies 3
Het is terecht dat u aandacht vraagt voor de continuïteit van de toekomstige uitvoerder van jeugd-ggz. Maar voor de jeugdigen en gezinnen die op dit moment gebruikmaken van jeugd-ggz is het vooral belangrijk dat er continuïteit is in hun behandeling. Die continuïteit is niet gegarandeerd wanneer de uitvoering van de jeugd-ggz overgaat op andere partijen.
Advies 3
Wij adviseren u dan ook om bij de inkoop van jeugd-ggz speciaal te letten op de mogelijkheden die de mededingers aan cliënten bieden om bij dezelfde behandelaar te blijven. U kunt hen vragen hoe zij het overnemen van cliënten willen regelen. Wij adviseren u ook om aan mededingers de vraag te stellen op welke manier zij de cliënten daarbij gaan betrekken.

Opmerking 7, advies 4 en een vraag
Paragraaf 23.3 van het Programma van Eisen gaat in op de overdracht van zorg aan een andere opdrachtnemer. Daarbij gaat het ook over de combinatie zorg-wonen, zonder verdere toelichting. Deze toelichting staat wel aan het einde van paragraaf 30.
Advies 4
Wij adviseren u om de informatie over de combinatie wonen-zorg in paragraaf 30 van het Programma van Eisen

ook op te nemen in paragraaf 23.3.

Vraag
In paragraaf 23.3 van het Programma van Eisen is sprake van 'basishulp' zonder dat duidelijk wordt gemaakt wat hiermee wordt bedoeld. Wat houdt deze basishulp in? Staat dit begrip voor basis-ggz? Graag uitleg en toelichting.

Opmerking 8 en adviezen 5 en 6
In de offerteaanvraag worden wachtlijsten kort genoemd en in het programma van eisen staat hoe opdrachtnemers te werk moeten gaan bij wachttijden. Wij vinden dat in deze inkoopprocedure meer aandacht voor wachttijden en wachtlijsten gerechtvaardigd is, onder meer op basis van een recente publicatie van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.
Advies 5
Wij adviseren u om mededingers te vragen hoe zij willen omgaan met de bestaande wachtlijsten voor jeugd-ggz wanneer hen de opdracht gegund wordt, en ook hoe zij denken het ontstaan van wachtlijsten te voorkomen.
Advies 6
Wij adviseren u ook om mededingers te vragen hoe zij hun verantwoordelijkheid voor cliënten op een wachtlijst willen vormgeven (PvE, 23.1) en welke ideeën zij hebben voor ondersteuning of hulp tijdens het wachten op de juiste hulp.

Opmerking 8
In uw aanbiedingsbrief aan de adviescommissies spreekt u van 'schadelijke wachttijden'. Het is echter onduidelijk hoe kan worden vastgesteld wanneer en bij wie wachttijd schadelijk is en ook wie dat zou kunnen vaststellen. Bij jeugdigen is het altijd moeilijk om te bepalen wat wel of niet schadelijk is en dat geldt zeker voor jeugd met geestelijke gezondheidsproblemen. Het belang van cliënten is er niet mee gediend wanneer opdrachtgever met mededingers de schadelijkheid van wachttijden bespreekt zonder zij daarbij betrokken worden.

Opmerking 9
In de aanbiedingsbrief schrijft u onder het kopje 'Wachttijden' over 'goede preventie en expertise aan de voorkant' als een lokale verantwoordelijkheid. Daarmee maakt u naar onze mening een onnodig onderscheid met jeugd-ggz. Goede preventie en expertise aan de voorkant zijn niet mogelijk zonder de inzet van aanbieders van jeugd-ggz. Het is juist een transformatiedoel om vroegtijdig, breed en integraal voor te zorgen dat er later geen (kostbare) hulp nodig is.

Wij hopen dat u onze opmerkingen en adviezen kunt gebruiken om de inkoopprocedure verder te verbeteren en wij wensen u daar veel succes bij.

Vriendelijke groeten,

Sandra de Vries
voorzitter adviescommissie JMG

adviescommissie JMG
secretaris Frank Eliëns, M010
postbus 9105
6500 HG Nijmegen